

Status
Openbaar

Datum vergadering Gedeputeerde Staten
5 juli 2022

Eindtermijn
5 juli 2022

Onderwerp

Intentieverklaring Restauratie Rijkscollectie Zwammerdam schepen en Nationaal Romeins Scheepvaart Museum

Advies

1. Vast te stellen de Intentieverklaring 'Restauratie Rijkscollectie Zwammerdam schepen en Nationaal Romeins Scheepvaart Museum (inclusief UNESCO Limes Visitor hub en entree Museumpark Archeon' tussen de provincie Zuid-Holland en de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (Cultuur en Media), de gemeente Alphen aan den Rijn en de Stichting Museumpark Archeon;
2. Vast te stellen de publiekssamenvatting 'Intentieverklaring Restauratie Rijkscollectie Zwammerdam schepen en Nationaal Romeins Scheepvaart Museum (inclusief UNESCO Limes Visitor hub en entree Museumpark Archeon)'.

Aangezien de Commissaris van de Koning, na rechtsgeldig besluitvorming door Gedeputeerde Staten, bevoegd is de juridische binding aan te gaan, is het advies aan hem een machtiging af te geven aan gedeputeerde W.H. de Zoete-van der Hout, om de Intentieverklaring Restauratie Rijkscollectie Zwammerdam schepen & Nationaal Romeins Scheepvaart Museum (inclusief UNESCO Limes Visitor hub en entree Museumpark Archeon) met de staatssecretaris Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (Cultuur en Media), de gemeente Alphen aan den Rijn en de Stichting Museumpark Archeon te ondertekenen.

Besluit GS

vastgesteld conform advies.

Bijlagen

- Intentieverkl_Zwammerdam-Museum_concept voor bestuurders DEF 21062022 MS.
- machtiging CdK aan WdZ intentieverkl Z schepen NRSM MS 22062022.

1 Toelichting voor het College

Na de vondst van de Zwammerdam schepen in de jaren '70 van de vorige eeuw is er een proces gestart dat meerdere decennia omvatte voor de uitvoering van uiterst zorgvuldige restauratiewerkzaamheden. Nu de afronding van de restauratie van dit maritiem erfgoed in zicht komt, wordt voorgesteld afspraken vast te leggen met als doel het behouden van dit maritiem erfgoed voor de toekomstige generaties als onderdeel van de Rijkscollectie varend erfgoed en als iconen behorend bij het UNESCO Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes.

Het Rijk heeft aangegeven de Zwammerdam schepen als iconen van de Neder-Germaanse Limes te beschouwen, die zijn opgenomen in de nationale collectie van maritiem erfgoed. De provincie heeft de schepen in langdurig bruikleen van het Rijk. Om deze waardevolle erfgoedcollectie te behouden voor de toekomstige generaties is voorzien in een permanente tentoonstelling van de Romeinse schepen van Zwammerdam als Zuid-Hollandse Limes iconen in het te realiseren Nationaal Romeins Scheepvaart Museum, aangevuld met onder meer de vondsten die gedaan zijn bij de opgravingen destijds.

Om genoemd museum te realiseren heeft de gemeente Alphen aan den Rijn grond beschikbaar gesteld en is de gemeente bereid te investeren in de realisering van het Nationaal Romeins Scheepvaart Museum met als locatie het Museumpark Archeon; ook zonder het nieuwe archeologische depot van Zuid-Holland. De Stichting Museumpark Archeon heeft aangegeven de permanente tentoonstelling van de gerestaureerde Zwammerdam schepen graag te integreren in het huidige museumpark en de gemeente Alphen aan den Rijn ondersteunt dit initiatief van harte. Ook de provincie ondersteunt dit initiatief. GS heeft dit onlangs nogmaals bevestigd bij de behandeling van de locatievoorkeur van het nieuwe depot. In het Statenvoorstel schrijft GS daarover: "Zo wordt er gewerkt aan de realisatie van een Nationaal Romeins Scheepvaart Museum en een Limes-visitor hub. Wij steunen deze ontwikkelingen, ook zonder een koppeling met het nieuwe archeologisch depot." Voor een mogelijke provinciale bijdrage kan een beroep worden gedaan op de op dat moment geldende subsidieregelingen.

In 2011 is een overeenkomst gemaakt tussen genoemde partijen waarin de inspanningsverplichting en taakverdeling werd beschreven. Hoewel deze overeenkomst nooit geformaliseerd is, hebben partijen zich gehouden aan de afspraken. Nu is het tijd om deze te vernieuwen en daarmee ook vast te laten stellen. Het voorstel is dat dit gebeurt in de vorm van een intentieverklaring die na besluitvorming door de besturen van de deelnemende partijen zal worden ondertekend tijdens het internationale Limes Congres XXV op donderdag 25 augustus 2022 in het Museumpark Archeon te Alphen aan den Rijn.

Financieel en fiscaal kader

Totaalbedrag excl. BTW	: € 0,00
Programma	: Ambitie 4 - Concurrend Zuid-Holland
Financiële risico's	: Er zijn geen financiële risico's.

Deze intentieverklaring leidt niet tot aanvullende kosten voor de provincie of tot risico's. Voor de reeds uitgevoerde restauratiewerkzaamheden aan de Zwammerdam schepen zijn provinciale subsidiebijdragen verleend vanuit de regeling Erfgoedlijnen van in totaal € 0,5 miljoen in de periode 2017-2022. Eventuele toekomstige subsidies worden verstrekt binnen de in dat begrotingsjaar geldende subsidieregelingen en bijbehorende middeleninzet.

Juridisch kader

Intentieverklaringen zijn juridisch niet afdwingbaar. Met het ondertekenen van voorliggende intentieverklaring spannen de ondertekenaars, waaronder de provincie, zich in om de afspraken die zijn opgenomen in de intentieverklaring, na te komen.

De afspraken zijn:

- De afronding van de restauratie van de Rijksmaritieme Erfgoedcollectie Zwammerdamschepen;
- De permanente tentoonstelling ervan in het te realiseren Nationaal Romeins Scheepvaart Museum op het entreegebied van Museumpark Archeon in Alphen aan den Rijn.

Het ondertekenen van deze intentieverklaring levert verder geen risico's op. Dit omdat de intentieverklaring met name de huidige inzet en reeds geleverde inspanningen bekrachtigd en er verder nog geen specifieke inspanningsverplichtingen per partij zijn uitgewerkt (anders dan de twee algemene inspanningsverplichtingen zoals in voorgaande alinea benoemd, welke voor alle ondertekenaars geldt).

2 Voorafgaande besluitvorming

Vanaf 2017 hebben meerdere subsidieverleningen plaatsgevonden vanuit de Subsidieregeling Erfgoedlijnen Zuid-Holland voor de restauratie van de Zwammerdam schepen voor een totaal bedrag van € 0,5 miljoen.

3 Proces

Vanuit het Mondriaanfonds is door het Rijk subsidie verleend voor de Rijkscollectie maritiem erfgoed aan de restauratie van de Zwammerdam schepen die een waardevol onderdeel vormen van genoemde collectie. Zoals bekend is de Neder-Germaanse Limes in de zomer van 2021 op de lijst van UNESCO Werelderfgoederen geplaatst. De Zwammerdam schepen zijn benoemd tot iconen van de Neder-Germaanse Limes en dragen bij aan de beleving van dit erfgoed en leiden tot een versterking van het publieksbereik van deze bijzondere archeologische vondsten.

4 Participatie en rolname

De totstandkoming van voorliggende intentieverklaring is een samenwerking tussen het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW), de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE), de gemeente Alphen aan den Rijn, Stichting Museumpark Archeon en de Provincie Zuid-Holland.

5 Communicatiestrategie

Per moment organiseren rondom de ondertekening van de intentieverklaring tijdens het Limes Congres XXV op donderdag 25 augustus 2022 in het Museumpark Archeon te Alphen aan den Rijn.